

**Wet geurhinder en veehouderij
Gebiedsvisie, Park Klein Weede
ten behoeve van de verordening
geurhinder en veehouderij
gemeente Amersfoort**

**RUD
UTRECHT**

Opdrachtgever : Gemeente Amersfoort
adviseur : RUD Utrecht
Auteur : H. Meister
Projectnummer : Z-AD-2019-6023
Rapportagedatum : 8 november 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Gewenste ruimtelijke ontwikkeling	5
3. Geurbelasting binnen Groot Weede	6
4. Toetsing aan de randvoorwaarden Wgv	12
5. Conclusies en aanbevelingen	14

Bijlage:

Kaart 1, vaste afstand 100 en 75 meter

Kaart 2, verordeningskaart

1. Inleiding

Inleiding en opdrachtformulering

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) beschermt geurgevoelige objecten tegen geurhinder uit veehouderijen. Een melding in het kader van het Activiteitenbesluit of een omgevingsaanvraag (milieu) van een veehouderij wordt getoetst aan in de wet vastgelegde standaardwaarden voor geurbelasting of aan standaardwaarden voor vaste afstanden. Afhankelijk van de uitkomst van de toetsing wordt beoordeeld of deze situatie aanvaardbaar is.

Andersom wordt bij het herbestemmen van een gebied beoordeeld of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en wordt omgekeerd getoetst of voldaan wordt aan bovengenoemde standaardwaarden.

In de Wgv is vastgelegd dat gemeenten mogen afwijken van de wettelijke standaardwaarden. Dit mag binnen een vastgelegde bandbreedte. Dergelijke afwijkende waarden gelden alleen voor een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Op basis daarvan wordt de geurbelasting in beeld gebracht en wordt een onderbouwing geformuleerd voor de afwijkende individuele afstanden of geurnormen. De afwijkende afstanden en normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De gemeenteraad besluit over de verordening. Bij het bepalen van afwijkende afstanden en normen houdt een gemeente in haar gebiedsvisie onder meer rekening met het leefklimaat in relatie tot de geurbelasting ten gevolge van de afwijkende afstanden en normen.

De gemeente Amersfoort heeft momenteel geen afwijkende normen of vaste afstanden vastgesteld. Dit betekent dat voor het grondgebied van de gemeente de in de wet vastgelegde standaardwaarden gelden voor de geurbelasting en vaste afstanden. Dit betekent een waarde van 3 odour units per m³ lucht (ou_E/m³) in de bebouwde kom en een norm van 14 ou_E/m³ in het buitengebied. De wettelijke vaste afstand bedraagt 100 meter in de bebouwde kom en 50 meter in het buitengebied.

Voor het toekomstig woongebied Park Klein Weede wordt overwogen om een andere, kortere vaste afstand te hanteren. Dit toekomstig woongebied betreft een uitwaai van de bestaande kern van Hoogland. Het gebied moet na realisatie worden beschouwd als bebouwde kom. Dit betekent dat op grond van de standaardnormen van de Wet geurhinder en veehouderij een vaste afstand van 100 meter van toepassing is binnen dit gebied.

De wens om een andere, kortere afstand te hanteren is ingegeven door de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Uitgaande van de wettelijke vaste afstand kan het toekomstig woongebied niet volledig worden ontwikkeld vanwege de aanwezigheid van het agrarisch bouwblok van de biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede in Hoogland.

De stallen staan weliswaar op voldoende afstand, maar het bouwblok ligt op circa 90 meter van het toekomstig woongebied Park Klein Weede. Voor de geurgevoelige objecten in het toekomstig woongebied moet worden gezocht naar een goed beschermingsniveau dat past bij de aard van het gebied waarbij, indien mogelijk, tevens de gewenste ruimtelijke ontwikkeling kan worden gerealiseerd en de agrarische bedrijfsvoering niet belemmerd wordt.

RUD Utrecht is gevraagd om te onderzoeken of een beter passende afstand te vinden voor het gebied waarbij tevens is gewaarborgd dat het leefklimaat op een acceptabel niveau blijft en het biologisch dynamische bedrijf niet geremd wordt in haar bedrijfsvoering.

Leeswijzer

In het navolgende deel van het rapport zal eerst kort worden ingegaan op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 3 heeft betrekking op de geurbelasting. In hoofdstuk 4 vindt toetsing aan de randvoorwaarden van de Wgv plaats. Hoofdstuk 5 tenslotte bevat de conclusies en aanbevelingen.

2 Gewenste ruimtelijke ontwikkeling

De gemeente Amersfoort heeft plannen voor de ontwikkeling van woningbouw op een voormalige schoollocatie aan de Hamseweg in Hoogland. Het is wenselijk om een kleinschalig woongebied te ontwikkelen genaamd; Park Klein Weede in Hoogland.

Park Klein Weede

Het voormalige schoolterrein van het Wellant-college (wat voor 1950 de Ir. N.J.A. van Keulenschool was, later de Lagere Landbouwschool van Hoogland en daarna AOC Midden Nederland) wordt her-ontwikkelt voor woningbouw. Dit voormalige schoolterrein ligt tussen bestaande woningbouw en de biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede aan de Van Boetzelaerlaan 3 in Hoogland.

* foto uit archief Eemland met de voormalige school en de bestaande boerderij

Het totale plangebied is beperkt van omvang en betreft ongeveer 6000 m² groot en voorziet in de bouw van 9 vrijstaande en geschakelde bungalows.

Aan de noordzijde van het plangebied ligt de dorpskern van Hoogland. Aan de overzijde van de Hamseweg ligt het Stadspark Schothorst.

Bij de ontwikkeling van het gebied staat de volgende uitgangspunten centraal:

1. voorzien in de woningbehoefte van Amersfoort en Hoogland;
2. het leefklimaat;
3. de bereikbaarheid;
4. vergroten van een gevarieerd woonaanbod;
5. het braakliggend perceel een functionele bijdrage geven;
6. een duurzaam behoud van de aanwezige houtwal;
7. aansluiten bij het karakter van Hoogland.

3 Geurbelasting binnen Park Klein Weede

Voorgrondbelasting

De voorgrondbelasting bestaat uit de individuele geurcontouren en de vaste afstanden van omliggende veehouderijen. In dit onderdeel wordt onderzocht hoe groot de invloed is van de geurcontouren met een norm van 3 ouE/m^3 en vaste afstanden van 100 meter voor de ontwikkeling van het toekomstig woongebied. Voorts wordt beoordeeld welke vaste afstand op dit moment het meest passend zou zijn gelet op de gewenste ontwikkeling van het toekomstig woongebied.

Geurcontouren (3 ouE/m^3)

Uit onderzoek is gebleken dat in de directe omgeving van het plangebied geen veehouderijen zijn gelegen waarvan de geurcontour van 3 ouE/m^3 van invloed is op het plangebied. Dit betekent dat in de invloed van de voorgrondbelasting (individuele geurbelasting) van deze bedrijven niet nader hoeft te worden onderzocht.

Vaste afstanden (100 meter)

Uit onderzoek is gebleken dat de biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede in Hoogland het enige veehouderijbedrijf binnen de directe omgeving van het plangebied is. De biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede ligt aan de Van Boetzelaerlaan 3, Hoogland. Dit bedrijf valt onder de werking van het Activiteitenbesluit. Binnen het bedrijf bevinden zich met name vaste afstandsdiere. Op grond van het Activiteitenbesluit en op basis van de Wgv dient voldaan te worden aan de wettelijk vastgestelde vaste afstanden. De in deze situatie bedoelde vereiste vaste afstand bedraagt 100 meter. Dit omdat de te realiseren woningen gelegen zijn binnen de bebouwde kom.

Bij de beoordeling aan bovenstaande afstandseis dient vanuit de veehouderij uitgegaan te worden van een afstand van het emissiepunt van de stal tot de dichtstbijzijnde gevel van een geur gevoelig object (bv. een woning van derden).

Om een veehouderijbedrijf niet te beperken in de mogelijkheden van het bouwblok is het andersom, bij het realiseren van woningen nabij het bedrijf, raadzaam om deze afstanden te toetsten aan het bouwblok. Dit omdat de veehouderij in principe het recht heeft om zijn bouwblok volledig te benutten, tenzij er al geurgevoelige objecten (zoals woningen) aanwezig zijn die dit belemmeren.

Voor de biologisch dynamische boerderij is er in de huidige situatie een belemmering van het agrarisch bouwvlak. De bestaande woningen aan De Klapmuts en aan de Van Boetzelaerlaan 1a en 1b belemmeren voor een deel het bouwvlak. Daarnaast was er een belemmering vanwege het voormalige schoolgebouw. De school was, en de bovengenoemde genoemde woningen zijn voor geur gevoelig objecten. Door het verwijderen (slopen) van de school is deze belemmering opgeheven. Er is geen feitelijke bebouwing meer aanwezig.

In bijlage 1 zijn de huidige vaste afstand rondom en binnen het bouwblok ingetekend. Hierbij zijn de bestaande belemmeringen aangegeven en de extra te ontstane belemmering door het realiseren van het Park Klein Weede.

In onderstaande tabel 1 is een overzicht gegeven van de veehouderij waarvan de vaste afstand is bepaald. Het betreft de meest nabij gelegen en enige relevante veehouderij. De tabel bevat tevens de vergunde veebezetting van het bedrijf, wettelijke afstand en consequentie voor de ontwikkeling van Park Klein Weede.

Tabel 1:

Adres	Vergunde veebezetting	Wettelijke vaste afstand	Consequentie voor ontwikkeling plangebied
Van Boetzelaerlaan 3	circa 50 melkkoeien, 40 stuks jongvee, 2 fokstieren, 50 tot 100 legkippen, 2 varkens en 2 paarden.	100 meter	Plangebied kan gedeeltelijk worden ontwikkeld

Conclusie voorgrondbelasting

Bij de wettelijke vaste afstand van 100 meter kan een deel van het toekomstig woongebied niet worden ontwikkeld. De beperking betreft circa 10 meter van het plangebied. Voor het overige deel van het plangebied zijn er geen belemmeringen aanwezig.

Achtergrondbelasting

Met de achtergrondbelasting wordt de geurbelasting bedoeld die alle intensieve veehouderijen samen uitstoten binnen een gebied. Uit onderzoek is gebleken dat binnen een staal van circa 2 km van het plangebied een beperkt aantal veehouderijbedrijven met landbouwhuisdieren (met een omrekenfactor naar geureenheden) aanwezig zijn.

Om te komen tot de achtergrondbelasting moeten in principe de gegevens van al deze veehouderijen in verspreidingsmodel V-Stacks-gebied worden ingevoerd. Het verspreidingsmodel berekent dan de achtergrondbelasting. Uit deze berekeningen blijkt dat de achtergrondbelasting altijd lager is dan de optelsom van de individuele voorgrondbelasting van alle bedrijven. De cumulatieve uitstoot van deze bedrijven zijn beoordeeld ten opzichte van het plangebied Park Klein Weede. De verschillende bedrijven zijn op basis van het rekenprogramma V-stacks beoordeeld. De gezamenlijke geurbelasting van deze bedrijven op het plangebied bedraagt minder dan 0,2 ouE/m³.

Volgens tabel A uit de bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007) blijkt dat een achtergrondbelasting van minder dan 1 ouE/m³ overeenkomt met minder dan 2% geurgehinderden en een zeer goed woon- en leefklimaat.

Conclusie achtergrondbelasting

Op basis van de achtergrondbelasting is binnen plangebied Park Klein Weede sprake van een zeer goed woon- en leefklimaat.

Beoordeling van de geurhinder

Uit bovenstaande conclusies blijkt dat er ruim voldaan wordt aan de geurnorm voor de dieren met een omrekenfactor uitgedrukt in geureenheden. Voor wat betreft de vaste afstand wordt feitelijk voldaan aan de wettelijk vastgestelde afstand van 100 meter tussen het emissiepunt van de stal en de te bouwen woningen. Er wordt echter niet voldaan aan de wettelijke afstand van 100 meter tussen een gedeelte van het agrarisch bouwvlak en een aantal van de nieuw te bouwen woningen. Hierdoor kan er een theoretische belemmering voor het veehouderijbedrijf zijn.

De vraag is nu welke vaste afstand wat betreft geurhinder acceptabel is voor toekomstig woongebied binnen Park Klein Weede. Deze vraag is te beantwoorden vanuit de typering van het gebied. Het toekomstig woongebied wijkt met betrekking tot geurgevoeligheid af van de "normale" bebouwde kom. Het veehouderijbedrijf ligt ook niet in een landelijk gebied, maar tegen het dorp Hoogland. Het gebied kan worden getypeerd als een dorpse, ruim opgezette landelijke kern of als een lintbebouwing aansluitende op het dorp. Feitelijk is hier sprake van een overgangsgebied tussen de bebouwde kom van Amersfoort en de bebouwde kom van Hoogland. Deze twee woonkernen worden onderbroken door het gebied Groot Weede en park Schothorst.

Volgens de MILO-systematiek (Milieukwaliteit in de Leefomgeving; zie onderstaande tabel) is het mogelijk om qua bescherming tegen geurhinder gebieden meer of minder zwaar te beoordelen dan de 'normale' bebouwde kom. Via de MILO-systematiek (Milieukwaliteit in de Leefomgeving) kan een gemeente de milieukwaliteit in een wijk of deelgebied bepalen en verbeteren. Uitgangspunt daarbij is een gebiedsgerichte benadering.

Dat wil zeggen dat per gebied de milieukwaliteit wordt bepaald en wordt gekeken naar de ruimtelijke plannen voor dat gebied. De gebiedsgerichte benadering houdt er rekening mee dat een woonwijk een andere milieukwaliteit vraagt dan bijvoorbeeld een industriegebied waar nauwelijks mensen wonen.

Tabel 2. Streefwaarden voor geurhinder uitgewerkt naar gebied (naar voorbeeld van de MILO systematiek).

NB. Tabel 2 is alleen bestemd voor gebruik in de concentratiegebieden voor de veehouderij.

Type gebied	Dichtheid intensieve veehouderij	% geurhinder
stedelijk		± 6%
woonkernen met stedelijk karakter	enige, grote omvang of veel met redelijke omvang	± 12%
woonkernen met landelijk karakter		± 16%
buurtschappen, lintbebouwingen		± 20%
verwevingsgebieden extensiveringsgebieden bedrijventerreinen		± 20%
landbouwonwikkelingsgebied	veel, grote omvang	± 27%

* Tabel 2 moet niet strikt gelezen worden. De streefwaarden zijn voorzien van een "±" teken. Dit betekent dat er een marge is, afhankelijk van de feitelijke situatie van het type gebied.

Enkele voorbeelden.

- een kleine cluster van woningen nabij een landbouwonwikkelingsgebied bevindt zich weliswaar in het verwevingsgebied, maar feitelijk in een overgangsgebied tussen beide. Om die reden kan een hinderpercentage van 14% in deze situatie verantwoord zijn.
- een woningbouwplan aan de rand van de bebouwde kom in huidige buitengebied met veehouderijen in de omgeving is te beschouwen als het bouwen van een woonwijk met een landelijk karakter. Om deze reden is een hinderpercentage tussen de 12 en 16% te verantwoorden.
- bij de planning van grote vinex woonwijken is raadzaam om aan te sluiten bij de streefwaarde voor stedelijke bebouwing van 6% geurhinder.
- voormalige lintbebouwingen welke de afgelopen decennia uitgegroeid zijn tot een kleine bebouwde kom in het buitengebied houden wat betreft gebiedstypering het midden tussen een woonkern met landelijke karakter en een kleine cluster woningen in het buitengebied. Hierom kan een streefwaarde tussen de 16 en 20% te verantwoorden zijn.

Bovenstaande cursieve teksten passen in de lijn van deze beoordeling.

Verkleinen van de vaste afstand

Voor het verkleinen van de vaste afstand in een bebouwde kom is in de Wet geurhinder en veehouderij vastgelegd dat de vaste afstand mag worden verkleind tot 50 meter.

Uit bijlage 2 blijkt dat bij een vaste afstand van 75 meter het plangebied volledig kan worden ontwikkeld. Bij het hanteren van een vaste afstand van 75 meter kan het toekomstig woongebied worden ontwikkeld. De gemeente Amersfoort geeft, indien dit milieutechnisch mogelijk is, de voorkeur aan het hanteren van een vaste afstand van 75 meter binnen toekomstig woongebied Park Klein Weede. Het hanteren van een norm van een vaste afstand van 75 meter binnen het toekomstig woongebied past immers het beste bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

Verder kan worden gesteld dat bij een vaste afstand van 75 meter, evenals bij het hanteren van de wettelijke vaste afstand van 100 meter, de vergunde rechten van de omliggende veehouderijen worden gerespecteerd. Bij het intekenen van de vaste afstand is immers uitgegaan van de planologisch maximale geurcontour op basis van de vergunde geuremissie (de afstand is ingetekend vanaf het bouwvlak).

Wel moet worden beoordeeld of de geurhinder die ontstaat vanwege de kortere afstand binnen het plangebied acceptabel is, gelet op de aard van het gebied.

Ondanks dat voor de biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede waarvan de vaste afstand van 100 meter over het plangebied is gelegen, geen odour units gelden, is het toch gewenst om een inschatting te maken van de geurbelasting. Om deze reden wordt aangenomen dat het rundvee en het jongvee dezelfde geuremissiefactor hebben als de diercategorie "vleesstieren en overig vleesvee van circa 8 tot 24 maanden". Er wordt ook uitgegaan van een worst case situatie waarbij er ondanks dat er sprake is van een biologisch dynamisch houden van rundvee gerekend wordt met de maximale geuremissiefactor voor rundvee. De beoordeelde geuruitstoot van deze dieren zal hoger zijn dan de feitelijke geurbeleving, maar hierdoor wordt in ieder geval geen onderschatting van de werkelijke geurbelasting gemaakt. De geuremissiefactor van vleesstieren en overig vleesvee bedraagt 35,6 ou_E per seconde per dier. Het bedrijf betreft een biologisch dynamisch bedrijf met een relatief kleine veestapel. Desondanks wordt in de worst case scenario rekening gehouden met groei en wordt er uitgegaan van 100 stuks rundvee. Dit geeft een fictieve geuremissie van totaal 3560 ou_E per seconde. Op basis hiervan kan een indicatieve berekening worden gemaakt van de te verwachten geurbelasting binnen plangebied Park Klein Weede. De uitgangspunten en het resultaat is weergegeven in onderstaande tabellen. Voor het emissiepunt van de rundveestapel is de uiterste rand van de stal genomen. Als meetpunt is de grens van het bouwblok van het plangebied Park Klein Weede genomen, zo dicht mogelijk bij een fictieve rundveestapel (zie bijlage 1). Hierdoor is sprake van een worst-case benadering.

Berekende ruwheid: 0,86 m

Meteo station: Schiphol

Brongegevens:

Volgnr	BronID	X-coörd.	Y-coörd.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	kippenshuur middelpunt	154 063	465 234	1,5	4,0	0,50	4,00	100
2	fictieve rundveestal	154 062	465 213	5,0	4,0	0,50	4,00	3 560

Geurgevoelige locatie:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
3	woningen nieuw	154 147	465 240	3,0	1,6

Op basis van bovenstaande berekening blijkt dat de fictieve, worst-case geurbelasting op de rand van plangebied Park Klein Weede vanwege de fictieve veebezetting van 100 stuks vleesstieren op een verkorte afstand naar 75 meter, 1,6 ouE/m³ bedraagt.

Deze 1,6 ouE/m³ is 47% lager dan de wettelijke norm voor de bebouwde kom (3 ouE/m³). Dit betekent dat de worst case berekende waarde veel lager is dan de wettelijke norm.

De geurbelasting van 1,6 ouE/m³ is berekend op de uiterste grens van het plangebied, op de kortste afstand tussen het dichtstbijzijnde voor "wonen" bestemde bestemmingsvlak en het agrarisch bouwblok. Eerder is aangegeven dat het plangebied kan worden getypeerd als een overgangsgebied en tevens een dorpse, landelijke kern waardoor een hogere geurbelasting kan worden toegestaan.

Een voorgrondbelasting van 1,6 ouE/m³ resulteert in een hinderpercentage van 5-10% (zie tabel 3). Dit wil zeggen dat 5-10% van de bewoners ooit geurhinder ervaart. Dit percentage komt (volgens tabel 4) overeen met een **goed** woon- en leefklimaat. Gelet op de streefwaarden uit tabel 3 past een hinderpercentage van 5-10% ruimschoots binnen de gestelde waarden voor een woonkern met landelijk karakter, annex buurtschap lintbebouwing (tussen de 16% en 20 % geurhinder).

Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat het verkleinen van de vaste afstand binnen plangebied Park Klein Weede op grond van de te verwachten geurhinder door de biologisch dynamische boerderij aan de Van Boetzelaerlaan 3 geen belemmering vormt. Ook bij een afstand van 75 meter is immers nog sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Verder zal de geurhinder verder afnemen naarmate de afstand tot de rundveeschuur groter wordt. Dit betekent dat voor de woningen de geurhinder feitelijk lager is dan de berekende waarde van 1,6 ouE/m³. De bestaande rundveeschuren staan op een veel grotere afstand dan 75 meter.

Daarnaast is het nagenoeg niet aannemelijk dat de berekende worst case situatie gerealiseerd gaat worden. Dit vanwege het type bedrijf, een biologisch dynamische melkrundveehouderij en de aanliggende weide gronden. Bij een biologisch dynamische melkrundveehouderij is het niet de potentie om grootschalig wijze melkrundvee te houden en te huisvesten. Verder moet nog worden opgemerkt dat bij bovenstaande indicatieve berekening ook voor de 100 stuks volwassen rundvee de geuremissiefactor van een vleesstier (35,6 ouE per seconde per dier) is gebruikt. Dit terwijl er bij dit bedrijf sprake is van het op een biologische dynamische wijze van huisvesten en voeren van melkrundvee. Dit is gedaan om een worst-case situatie te berekenen terwijl het aannemelijk is dat op biologische dynamische wijze gehouden dieren een veel mindere geur uitstoten hebben dan vleesstieren gehuisvest op een traditionele staltype. Verder kan worden opgemerkt dat het rundvee gedurende een groot deel van het jaar buiten lopen en vleesstieren en vleeskalveren binnen worden gehuisvest. Deze aspecten resulteren in werkelijkheid in minder geurhinder naar de omgeving dan bovenstaande worst-case berekening.

De conclusie is dat een vaste afstand van 75 meter binnen toekomstig woongebied Park Klein Weede goed past bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en dat het leefklimaat hierdoor tevens op een voor dit gebied tot een goed tot zeer goed beoordelingsniveau blijft.

Tabel 3. De voorgrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Deze is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007). NB. Tussen haakjes zijn de wettelijke normen voor de voorgrondbelasting binnen bebouwde kom en buitengebied vermeld.

Voorgondbelasting geur (OU_E/m^3)		Mogelijke kans op geurhinder (%) *		Beoordeling leefklimaat (Rivm)
1 - 1,5	(3)	< 5	(8)	zeer goed
1,5 - 3,5		5 - 10		goed
3,5 - 6,5		10 - 15		redelijk goed
6,5 - 10	(14)	15 - 20	(25)	matig
10 - 14		20 - 25		tamelijk slecht
14 - 19		25 - 30		slecht
19 - 25		30 - 35		zeer slecht
25 - 32		35 - 40		extreem slecht

* Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt.

- De geurhinder is uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de inwoners in een telefonische enquête heeft aangegeven 'soms of vaak last van geur van stallen van veehouderij' te ondervinden. Er wordt aangenomen dat de hindercijfers niet alleen de situatie tijdens het afnemen van de enquête beschrijven maar ook een voorspellende waarde hebben voor de te verwachten geurhinder in de toekomst en op andere locaties in Nederland.
- De verkregen geurhinderpercentages moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, zij geven een indicatie. Zij zijn gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef en de hindermeting is uitgevoerd volgens de daarvoor in Nederland geldende voorschriften. Het betreft echter gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties. Dat wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de mensen in het gebied (zoals karakter en lichamelijke gezondheid). Zie ook de achtergrondinformatie bij de relatie geurbelasting – geurhinder hierna.
- Effecten van geurhinder voor omwonenden: 'geur is de eigenschap van (een combinatie van) organische stoffen om met behulp van zintuigen in de neus te worden waargenomen. Geurhinder treedt op als de herhaaldelijk waargenomen geur als onaangenaam wordt beoordeeld, het welbevinden daardoor negatief wordt beïnvloed en als onttrekking aan die waarneming niet eenvoudig mogelijk is. Geurhinder leidt tot gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing en leidt daarmee tot beperking van mogelijkheden van gehinderden. Een directe relatie tussen geurwaarneming en ziekte is niet aangetoond, maar geurhinder kan lichamelijke processen op gang brengen die leiden tot ziekte. Geurhinder veroorzaakt bij de mens verschillende reacties en effecten, die bij toenemende blootstelling kunnen leiden tot lichamelijke klachten (hoofdpijn, misselijkheid, verstoorde ademhaling en verstoorde hartslag) en/of psychische klachten (spanningen, structurele onvrede over het woon- en leefklimaat, vermindering van activiteiten buitenshuis). De mate van geurhinder wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de gehinderde (zoals karakter en lichamelijke gezondheid).
- De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde waarden niet mag overschrijden. Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten, de gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en of hij de mate van geurhinder acceptabel acht.

Bron: bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

4. Toetsing aan de randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij

In de artikelen 6 en 8 van de Wgv zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van andere normen dan die standaard in de wet zijn opgenomen. In deze paragraaf wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen.

De gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied

Een andere waarde (geurnorm of vaste afstand) wordt gemotiveerd door de gemeentelijke visie op het deel van het gemeentelijke grondgebied, waarvoor het stellen van die waarde wordt overwogen. De visie bevat de gewenste ruimtelijke inrichting in het gebied, in ieder geval ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderijsector en van geurgevoelige objecten. De handreiking bij de Wgv stelt dat het voor de hand ligt om te motiveren of, en zo ja: hoe en in welke mate, de andere normstelling aan realisering van de visie bijdraagt.

In onderhavige gebiedsvisie is rekening gehouden met de gewenste ontwikkeling van toekomstig woongebied Park Klein Weede. Bij het hanteren van een vaste afstand van 75 meter voor toekomstig woongebied Park Klein Weede in de gemeente Amersfoort (dorpsgebied Hoogland) kan het plangebied volledig worden ontwikkeld. Door hantering van een vaste afstand van 75 meter binnen het toekomstig woongebied worden tevens de rechten van omliggende veehouderijen gerespecteerd.

Op grond van het bovenstaande kan worden gesteld dat de gemeente voldoende rekening heeft gehouden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gebied en de motivatie in overeenstemming is met wat de Wgv vereist.

Huidige en te verwachten geursituatie in het gebied

In deze gebiedsvisie is de voor- en achtergrondbelasting in de huidige en toekomstige situatie binnen Park Klein Weede onderzocht. Wat betreft de intensieve veehouderijen (bedrijven met varkens, kippen en b.v. vleeskalveren) is reeds eerder gebleken dat deze slechts een marginale invloed hebben op het plangebied. Zowel de voor- als achtergrondbelasting van de intensieve veehouderijen is lager dan $0,2 \text{ oue/m}^3$, overeenkomend met een zeer goed woon- en leefklimaat.

De vaste afstand van het biologisch dynamische bedrijf Van Boetzelaerlaan 3 is over het plangebied gelegen. Op basis van de indicatieve, worst-case geurhinder die te verwachten is van deze veehouderij is gebleken dat verkleining van de vaste afstand naar 75 meter te verantwoorden is. Op de grens van het plangebied is deze geurbelasting zelfs lager dan de wettelijke norm van 3 oue/m^3 , dit is gelet op de aard van het gebied zeer zeker acceptabel. Verder zal naar verwachting de geurhinder ook in de toekomst niet toenemen. Ten eerste omdat er uitgegaan is van een extreme worst case situatie, waarbij er nog ver onder de wettelijke geurnorm wordt gebleven en omdat er sprake is van een biologisch dynamische bedrijf, waarbij er in veel mindere mate sprake zal van een schaal vergrotend melkrunderveehouderij.

Op basis hiervan heeft de gemeente afwegingen gemaakt en de voorkeur gegeven aan verkleining van de vaste afstand voor toekomstig woongebied Park Klein Weede. Hiermee is voldaan aan de eis van de Wgv om rekening te houden met de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied.

Het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging

De IPPC-richtlijn beoogt een geïntegreerde aanpak (preventie en bestrijding) van verontreiniging.

Afwenteling van een verontreiniging moet worden voorkomen, teneinde een hoog niveau van bescherming voor 'het milieu in zijn geheel' te bevorderen (overwegingen 7 en 9 van de richtlijn). Daarom moet bij het opstellen van een verordening niet alleen met de geursituatie maar ook met de andere milieucompartimenten rekening worden gehouden.

De gemeente zal voor het toekomstig woongebied Park Klein Weede in de gemeente Amersfoort een andere vaste afstand gaan hanteren. In het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging is met betrekking tot de vaste afstand het volgende in beschouwing genomen:

- de andere vaste afstand leidt niet tot een concentratie van andere veehouderijen in de nabijheid van voor ammoniak kwetsbare gebieden, de te stellen afstand heeft geen invloed op de omliggende veehouderijen.
- de aangepaste afstand veroorzaakt geen onevenredige nadelige gevolgen voor de biologisch dynamische melkrundveehouderij aan de Van Boetzelaerlaan 3.
- de andere vaste afstand staat een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging door het toepassen van de best beschikbare technieken niet in de weg. Ook hier geldt dat andere aspecten meer van belang zijn dan de vaste afstand binnen het toekomstig woongebied.

Kortom, de vaste afstand van 75 meter voor toekomstig woongebied Park Klein Weede zal niet leiden tot verplaatsing van de verontreiniging naar een ander milieucompartiment, waardoor de bestrijding van andere verontreinigingen en dus een 'duurzame ontwikkeling' (overweging 9 van de IPPC richtlijn) zou worden gefrustreerd.

Noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu

De gemeentelijke afweging resulteert in een andere vaste afstand, die weliswaar generiek is in een bepaald gebied, maar die voortvloeit uit een maatwerkbenadering ten aanzien van alle onderscheiden veehouderijen in het gebied. De combinatie van deze maatwerkbenadering, de andere norm die de in de wet vastgelegde boven- en ondergrens niet overschrijdt, de mogelijkheid van toepassing van artikel 2 tweede lid Wgv tot het weigeren van de vergunning en het toepassen van beste beschikbare technieken, waarborgen dat voor het milieu in zijn geheel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming, in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel zouden worden beoordeeld.

In het onderhavige geval heeft de andere vaste afstand nauwelijks invloed op de bescherming van het milieu. In de gebiedsvisie is uitgegaan van bestaande rechten. In de toekomst heeft de biologisch dynamische melkrundveehouderij nog zeker ruimte voor uitbreidingsmogelijkheden, maar zullen deze geen nadelige gevolgen hebben voor het te bestemmen woongebied.

Door verkleining van de vaste afstand binnen het toekomstig woongebied is derhalve de bescherming van het milieu gewaarborgd.

Overleg met naburige gemeenten

De gemeentelijke beslissing om een voor bepaald gebied een andere norm te hanteren, zou effecten kunnen hebben op de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen in nabij gelegen gemeenten.

Om die reden is voorafgaand aan de besluitvorming over de andere normen overleg voorgeschreven met de nabijgelegen gemeenten, voorafgaande aan besluitvorming over de andere normen (artikel 9 van de Wgv). Dit overleg is alleen nodig wanneer de andere normen of vaste afstanden effecten hebben voor de buurgemeenten. Immers, een andere norm of vaste afstand voor geurgevoelige objecten in een grensgebied kan van invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen direct buiten de gemeentegrens.

De vaste afstand van 75 meter binnen toekomstig woongebied Park Klein Weede heeft geen doorwerking naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijven in de buurgemeenten. Om deze reden heeft geen overleg plaatsgevonden.

5 Conclusies en aanbeveling

Conclusies:

1. Intensieve veehouderijen spelen geen rol van betekenis in de omgeving van plangebied Park Klein Weede;
2. Alleen de vaste afstand van de biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede gelegen aan de Van Boetzelaerlaan 3 heeft invloed op het plangebied.
3. Bij toepassing wettelijke norm van 100 meter kan toekomstig woongebied Park Klein Weede niet volledig worden ontwikkeld. Een vaste afstand van 75 meter binnen het plangebied biedt voldoende ruimte voor ontwikkeling en past het beste bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied.
4. Door een vaste afstand van 75 meter binnen toekomstig woongebied Park Klein Weede toe te passen ontstaan geen nadelige gevolgen voor de geurbelasting binnen het gebied.
5. Het toepassen van een vaste afstand van 75 meter binnen toekomstig woongebied Park Klein Weede leidt niet tot beperkingen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de biologisch dynamische boerderij Heerlijkheid Groot Weede.
6. Een vaste afstand van 75 meter leidt tot een (fictieve) geurbelasting van $1,6 \text{ ouE/m}^2$ op de grens van het bouwvlak wonen binnen het plangebied. Deze geurbelasting komt overeen met 5-10% geurhinder en dient beoordeeld te worden als een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. Gelet op de aard en ligging van het gebied, zijnde een dorpse, ruim opgezette landelijke kern of als een lintbebouwing aansluitende op het dorp gelegen in het overgangsgedebied tussen de bestaande kom van Amersfoort en de dorpskern van Hoogland, is het een zeer acceptabel uitgangspunt. De fictieve geurbelasting ligt ver onder de wettelijke geurnorm van 3 ouE/m^2 .
7. Bij de beoordeling van de fictieve geurberekening van de te verwachten geurbelasting op Park Klein Weede moet rekening worden gehouden met onderstaande aspecten:
 - de geur van een op biologische dynamische wijze gehuisveste melkrundvee en jongvee is gelijkgesteld aan de geur van een vleesstier of een vleeskalf;
 - wat betreft geur is geen onderscheid gemaakt naar dieren in jonge en volwassen dieren;
 - de op biologische dynamische wijze gehuisveste melkrundvee krijgen normaliter weidegang, vleesstieren en vleeskalveren niet;
 - de op biologische dynamische wijze gehuisveste melkrundvee en jongvee worden gedeeltelijk gehouden in strotallen, vleesstieren en vleeskalveren juist vaak niet;
 - de geurbelasting is berekend op de uiterste grens van het plangebied zo dicht mogelijk bij op het agrarische bouwvlak. De fictief worst case berekende geurbelasting is ver onder de wettelijke geurnorm.

Op basis van het bovengenoemde is het aannemelijk dat de berekening een worst case benadering is en dat de werkelijke geurhinder lager zal zijn dan 5-10%.
8. Een vaste afstand van 75 meter past ruimschoots binnen de bandbreedte die in de Wgv is gesteld voor het stellen van een afwijkende waarde voor de bebouwde kom. De minimum waarde is immers 50 meter.

Aanbeveling:

Het uitgevoerde geuronderzoek leidt tot de volgende aanbeveling:

De individuele vaste afstand voor het toekomstig woongebied Park Klein Weede vastleggen op 75 meter in de gemeentelijke geurverordening.

Bezoekadres

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

Postadres

Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Contact

(030) 702 3300
info@rudutrecht.nl
www.rudutrecht.nl